

költségvetésből látjuk, a kir. József-műegyetem jövő évi költségvetésében 3600 koronás új tétel is szerepel az élelmiszervizsgáló vegyészeti kiképzése céljából meghívott előadók tiszteletdíjaképpen. Az élelmiszertörvény küszöbön álló revíziója folytán halaszthatatlanul szükséges volt végre az élelmiszervizsgáló foglalkozó vegyészek szakszerű továbbképzésének ügyét megvalósítani, hogy az egyre szaporodó törvényhatósági és állami vegyvizsgáló állomásokhoz speciálisan ilyen irányban képzett vegyész-mérnökök kellő számban álljanak rendelkezésre. Sajnálatos, hogy főképpen a tudományegyetemi, illetőleg orvosi körök ellenzése folytán a kérdésnek a földművelésügyi minisztérium támogatásával már másfél évvel ezelőtt kilátásba helyezett megvalósítása eddig is késett; annál örövendesebb, hogy a kultuszminiszter most az első alkalommal, amikor erre lehetőség kínálkozott, engedélyezte a speciális kiképzésre szükséges (egyébként csekély) hiteltöbbletet. A kérdés ilyen értelemben való eldöntése azért is örövendes, mert a kultuszminiszter azzal, hogy a tudományegyetem ama törekvését, hogy az élelmiszervizsgáló vegyészek kiképzése a tudományegyetem körébe vétessék föl (ahol ennek minden előfeltétele hiányzott eddig), nem vette figyelembe, nyíltan elismerte, hogy az élelmiszervizsgáló a műegyetemen képzett vegyész-mérnökök hivatása. Ez mindenestre sokatmondó figyelmeztetés lesz ama körök számára, amelyek az élelmiszervizsgáló ügykörének a vegyész-mérnökök kezéről az orvosok kezére való átjuttatásáért még ma sem szüntenek meg küzdeni. A kultuskormány tehát megtette a magáét az élelmiszertörvény előfeltételeinek biztosítása tekintetében, amennyiben lehetővé tette a kellően képzett vegyész-mérnöki kar kiképzését; most a földművelésügyi minisztériumon a sor, hogy szintén megtegye azt, ami tekintetben ugyancsak multhatatlanul szükséges: megfelelő intézkedéssel biztosítsa az élelmiszervizsgáló foglalkozó állami vegyészek megélhetését, méltányos díjazását és előmenetelét. A jövő

évi földművelésügyi költségvetés adatai ez irányban azonban még a legkevésbé sem vigasztalók, sőt annyira lehangolóak, hogy ilyen viszonyok között aligha lehet remélnünk, hogy akadni fognak, akik az élelmiszervizsgáló vegyészeti pályára lépni hajlandók lesznek.

A Magyar Vegyészeti Gyárosok Orsz. Egyesületének ezévi (10.) közgyűlése március 29.-én nagy érdeklődés közepette folyt le. A közgyűlés először elhunyt elnöke, **Heltai Ferenc** emlékének áldozott kegyeletes megemlékezéssel, majd elnökévé egyhangúlag **Kohner Adolf** dr. bárót választotta meg. Az egyesület mult évi működéséről szóló jelentést **Bokor Gusztáv** dr. főtitkár terjesztette elő. Az egyesület tevékenységét az iparfejlesztő ügyekben való véleményadás, a vasúti díjzabálási kérdések, valamint a tengerhajózási fuvardíjak kérdése mellett főképpen a vámpolitikai és vámügyi kérdések tárgyalása foglalkoztatta, amelyekkel kapcsolatban a külforgalmi kereskedelmi szerződéses és kiegyezési tárgyalások küszöbön álló megindulása folytán értékes anyaggyűjtő munkát is végzett. Sokat foglalkozott az egyesület a gyári szennyvizek kérdésével is, s többek között fölterjesztésben kérte a kereskedelemügyi minisztertől az ipari szennyvízkiszárlási állomás mielőbbi létesítését. A folyó ügyek letárgyalása után **Kohner Adolf** báró elnök tartalmasszekefogaló beszédben ismertette az egyesület tízéves fennállása alkalmából a jövő évi munkaprogramját. Igen érdekesen fejtette az ipari érdekképviseleti élet további fejlődésének lehetőségeit. A közeljövő feladatai között a legjelentősebbek lesznek a vámtarifarevizio és az Ausztriához való gazdasági viszonyunk és a kiegyezés megújításának kérdései, amelyek hazánk gazdasági jövőjének biztosítása érdekében a legnagyobb alaposággal és teljes elfogulatlansággal kell megoldanunk. A munkásbiztosítás ügye, valamint a közlekedéspolitikai kérdések is teljes figyelmet kívánnak. Hogy hazai vegyészeti

iparunk szilárd alapokon nyugszik és az ország természetes feltételeiben gyökerezik, azt legjobban bizonyítja az a körülmény, hogy a most lezajlott nagy gazdasági válságot minden nagyobb rázkódás nélkül kiállotta. A fejlődés is fokozatos, a műtrágyafogyasztás az utolsó tíz év alatt 6200 kocsiakománnyról 23.300 vagonra növekedett; a kénsvagyafogyasztás is 40%-os növekedést tüntet fel. A rézgalicfogyasztás megkétszereződött, a hazai cementfogyasztás 30.000 vagonról 10 év alatt e mennyiség duplájára szaporodott. A hazai vegyészeti nagyipar jövőjére nézve ezekből az adatokból csak biztató reményt meríthetünk.

A magyar vegyészeti kar jövője érdekében — mint **Kohner báró** mondotta — az egyesület teljes megértéssel és jóakarattal szándékozik a jövőben is fellépni. A kémiai ipar minden más iparágánál nagyobb mértékben függ attól, hogy műszaki vezetői az elméleti és gyakorlati tudás magas fokán álljanak. Hivatása magaslatán álló vegyészeti kar nélkül magyar vegyészeti ipar nem képzelhető. Mindent el kell követnünk annak érdekében, hogy a vegyészeti ipar műszaki irányban való fejlődéséhez nélkülözhetetlen vegyészek itt az országban nevelkedjenek. Igenis áldozatokat kell hoznunk e vegyészek kiképzésének kellő kimélyítése és specializálása érdekében. Ezt a célt szolgálja a Magyar Gyárosok Wartha-Vince-öztöndíjalapja is, amelyet a Magyar Vegyészeti Gyárosok Orsz. Egyesülete **Pfeifer Ignác** indítványára a Magyar Vegyészek 1910. év novemberében Egyletünkben tartott I. Orsz. Kongresszusa alkalmából alapított. Az ösztöndíjalap rendeltetése az, hogy végzett vegyész-mérnökök tanulmányaik befejeztével 1—2000 koronás ösztöndíjat kapjanak olyan speciális ipari vonatkozású kutatások folytatására, amelyek hazai vegyészeti iparunk szempontjából jelentőséggel bírnak. Az ösztöndíjalap a királyi József-műegyetem felügyelete alatt áll, s a lefolyt évben **Harkányi János** báró kereskedelemügyi miniszter is jelentős összeggel gyarapította.

EGYLETI KÖZLEMÉNYEK

A Fiumei Osztály rendes évi közgyűlése március 27.-én. Elnök: **Egan Lajos**; jegyző: **Komarniczky László**.

Elnök megnyitja az ülést, megállapítja a közgyűlés szabályszerű összehívását és határozatképességét és üdvözlöli a megjelent tagokat. Majd röviden ismerteti a mult év főbb változásait, különösen kiemeli a Magyar Királyi Államvasutaknak azt az előzékenységet, hogy díjtalanul teljesen bebutorozott helyiséget bocsátott az Osztály rendelkezésére. Ezután **Polgár Samu** titkári jelentését olvassa föl, amelyben kifejti, hogy a tagok nagy elfoglaltsága miatt a mult évben csupán egy fölolvásás volt: **Scharbert Gyula** a Szent István csatahajó vízrebocsátásáról műszaki nézőpontból számolt be nagyszerű és érdekes előadásában. A közgyűlés tudomására hozza, hogy az Osztály **Bacsinszky Vladimír** dr. m. kir. államvasúti üzletvezetőt (Zágráb) tiszteleti taggá választásáról küldöttségileg értesítette. Az Anyaegetlet f. évi rendes közgyűlése alkalmával a Vidéki Osztályok ügyrendjének tárgyalásán Osztályunkat **Polgár Samu** titkár képviselte, aki a tárgyalások során az Osztály kívánásait előadta és a megbeszélések alapján ama reményének ad kifejezést, hogy az Osztály méltányos kívánásai figyelembe fognak vétetni. A titkári jelentés után **Nemes Henrik** pénztáros felolvassa az 1913. évi pénztári jelentést, a vagyonkimutatást és

az 1914. évi előirányzatot. A számvizsgáló bizottság jelentésének meghallgatása után a közgyűlés a lelépő tisztikarnak a felmentvényt megadja. A közgyűlés ezután titkos szavazással elnöké **Egan Lajos**, ügyvezető elnöké **Bayer Andor**, alelnöké **Giordano József** és **Ferdinand Lajos**, titkárokká **Nádory István** és **Polgár Samu**, pénztárossá **Firnberg Salamon**, jegyzökké **Nemes Henrik** és **Várady Ervin**, gazdává **Padoani Jenő** és könyvtárossá **Gyáros László** tagtársakat választja meg, s végül 12 rendes és 3 választmányi pótlótágot választ. Ezután, több tárgy nem lévén, **elnök** a közgyűlést bezárja.

A Székesfehérvári Osztály Ybl-ünnepélye és felolvasó ülése április 6.-án, **Ybl Miklós** születésének századik évfordulóján. Elnök: **Rauscher Béla**. **Elnök** az ülést megnyitva, **Ybl Miklósról** mond emlékbeszédet, majd **Kepes Emil** *elektromos hullámok, drótnélküli telegráfia* címen tart előadást. **Előadó** vetített képek és kísérletek bemutatása kapcsán ismerteti az elektromos erővonalak és hullámok elméletét, az indukciós tűnemények és szikraképződés magyarázatát és végül két drótnélküli táviróállomás működését is bemutatja. A felolvasó ülést **Ybl** vacsora követte a Sasban, amelyen **Rauscher Béla** az előadó, **Naszályi József** **Ybl Miklós** emlékére és **Tarján Géza** a vendégekre mondott felköszöntőt.

Lejáró tervpályázatok.

Figyelmeztetjük t. tagjainkat, hogy — választmányunk 505.-ik rendes ülésének határozata értelmében — Egyletünk csak olyan pályázatok bíráló bizottságába küld ki bírálókat, amely pályázatok megfelelnek a kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr 79049/1908. sz. a. kelt tervpályázati szabályzata rendelkezéseinek. Egyes szerszám elvárja a választmány tagjainktól, hogy mint pályázók, vagy mint másoktól felkért bírálók is csak az ilyen tervpályázatokon vegyenek részt. Választmányunknak a tervpályázati szabályzatokat illető határozatait a Közlöny 1913.-ik évf. 232., Ügyrendünk 8. § 13. c) és 14. pontjainak idevágó rendelkezései pedig a Közlöny 1913. évf. 18. lapján olvashatók.

Egyleti tervpályázatok:

jún. 1. Ybl-pályázat: Az Ybl-Miklós-utca sarkán (Székesenérvári) lévő Szt.-Ferenc-rendi templom főhomlokzatán alkalmazandó Ybl-emléktábla. Pályádj: Az Egylet Ybl-érme (Közlöny, 1914. 251. l.).

A tervpályázati szabályzatnak megfelelő tervpályázatok:

máj. 20. Vác város tanácsa: a vásártér szabályozására. I. díj 3000 K, II. díj 2000 K, III. díj 1000 K. Megvétel 500 K.
szept. 30. Erzsébet-emlékmű tervpályázata. Díjak összege: 60.000 K, 3000—6000 K-ig emelkedő díjosztásban.

A tervpályázati szabályzatnak meg nem felelő tervpályázatok:

A munkácsi kereskedelmi bank székházának tervpályázata.
Az aradi gör. kel. román püsp. egyházmegye székház-pályázata.
Pályázat Makó r. t. város városháza kibővítésére.

Megjegyzés. A záróelekben levő számok Közlönyünk ama számainak jelentik, amelyekben az illető tervpályázat hirdetése fellelhető.